

การดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1

Implementation of Student Council Activities in Opportunity

Expansion Schools under Surin Primary Educational

Service Area Office 1

อาทิตยา ทนคง¹, ศักดิ์สิทธิ์ ชัดติยาสุวรรณ² และ สุภาพ วิเศษศรี³

Arthitaya Thonkong¹, Sakdsit Khattiyasuwan², Suphap Wisetsri³

¹Faculty Graduate School, Rajapark Institute

¹Corresponding Author. E-mail: arthitaya3169@gmail.com

Abstract

This research aimed to study and compare the implementation of student council activities in opportunity expansion schools under Surin Primary Educational Service Area Office1, categorized by position and work experience. The sample group consisted of 105 school administrators and teachers responsible for student council activities. The research instrument was a five-point Likert scale questionnaire with an overall reliability coefficient of .968. Statistical methods used for data analysis included percentage, mean, and standard deviation, while hypothesis testing employed t-test and F-test statistics. To explore guidelines for developing student council activities, nine school administrators were selected as key informants through purposive sampling.

The research results revealed that the overall implementation of student council activities was at the highest level. When considering each aspect, the origin of the student council activities had the highest mean score. A comparison of student council activity implementation (1) categorized by respondents' positions showed no significant differences, both overall and in each aspect; (2) categorized by work experience showed no overall significant difference; however, student council meetings and the evaluation of student council activities showed statistically significant differences at the .05 level. Guidelines for implementing student council activities should include organizing meetings systematically, establishing clear structures and defined roles, proposing projects aligned with the school's goals and context, building collaborative networks with other schools, using diverse evaluation methods, integrating activities with learning management, and promoting understanding of the student council's role as a democratic mechanism.

Keywords: Student council activities¹; Opportunity Expansion Schools²; Development of student council activities³

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมสถานักเรียน จำนวน 105 คน เครื่องมือเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .968 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ สถิติทีและสถิติเอฟ และเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียน ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษา โดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 9 คน

ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านกิจกรรมที่มาของสถานักเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียน (1) จำแนกตามตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน (2) จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่าโดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่ด้านกิจกรรมการประชุมสถานักเรียนและด้านกิจกรรมการประเมินกิจกรรมสถานักเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แนวทางการดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียน ควรจัดประชุมอย่างเป็นระบบ กำหนดโครงสร้างและบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจน เสนอโครงการที่สอดคล้องกับเป้าหมายและบริบทของโรงเรียน สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับโรงเรียนอื่น ใช้การประเมินที่หลากหลาย บูรณาการกับการจัดการเรียนรู้ และส่งเสริมความเข้าใจบทบาทสถานักเรียนในฐานะกลไกประชาธิปไตย

คำสำคัญ : กิจกรรมสถานักเรียน¹; โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา²; การพัฒนากิจกรรมสถานักเรียน³

บทนำ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีคุณธรรมนำความรู้ การสร้างความตระหนัก ความสำนึกในคุณค่าตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงการสร้าง ความสามัคคีกัน การใช้สันติวิธีและวิถีประชาธิปไตยโดยตลอดจนส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน ภาคเอกชน ท้องถิ่นในการจัดการศึกษาและสร้างเสริมความเข้มแข็งให้แก่องค์กรนักเรียน จึงได้กำหนดแนวทางในการพัฒนา กิจกรรมสถานักเรียนให้โรงเรียนนำไปปฏิบัติเป็นรูปธรรมมาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้บทบาทหน้าที่ ความเป็นพลเมืองและวิถีประชาธิปไตย (Ministry of Education. 2008)

สถานักเรียนเป็นกิจกรรมสำคัญในการพัฒนาให้นักเรียนให้มีภาวะผู้นำที่ใช้กระบวนการประชาธิปไตย โดยมี จุดมุ่งหมายสำคัญ คือ การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องกระบวนการประชาธิปไตย วิถีประชาธิปไตย การเป็น ผู้นำ การทำงานเป็นทีม และการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการพัฒนาโรงเรียน ดังนั้น จึงควรสนับสนุน ส่งเสริมให้ นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมสถานักเรียนและควรใช้เป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนบูรณาการ ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อหล่อหลอมให้นักเรียนเป็นมนุษย์ที่

สมบูรณ์ มีความมั่งคั่งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์ (Ministry of Education, 2008)

ในการดำเนินงาน เพื่อปลูกฝังกิจกรรมสถานักเรียนให้เกิดขึ้นกับเด็ก และเยาวชนไทยให้เป็นไปในรูปแบบหรือทิศทางที่เหมาะสม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้จัดทำคู่มือการจัดกิจกรรมสถานักเรียนขึ้น โดยกำหนดขอบข่ายเนื้อหาสาระที่สำคัญไว้ดังนี้ 1. กิจกรรมที่สถานักเรียน 2. กิจกรรมโครงสร้างสถานักเรียน 3. กิจกรรมรูปแบบการประชุมสถานักเรียน 4. กิจกรรมเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของสถานักเรียน 5. กิจกรรมการบูรณาการร่วมกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ 6. กิจกรรมการเสนอโครงการ 7. กิจกรรมการประเมินกิจกรรมสถานักเรียน (Student Council Activity Guidelines. Revised Edition, 2024)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ได้กำหนดนโยบายสำคัญให้สถานศึกษาในสังกัดทุกแห่งส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนส่งเสริมกิจกรรมสถานักเรียน ชุมนุม ชมรม และการมีส่วนร่วม ให้เกิดวิถีประชาธิปไตยในโรงเรียน เป็นพลเมืองที่ดีและแสดงออกอย่างสร้างสรรค์มีแนวทางปฏิบัติในการที่ส่งเสริมกิจกรรมจัดการเรียนการสอน ขับเคลื่อนโครงการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมืองและประชาธิปไตยในสถานศึกษาทุกโรงเรียน (Surin Primary Educational Service Area Office 1,2024) อีกทั้งส่งเสริมการดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียนในรูปแบบการแข่งขันโรงเรียนสภาคัดแบบ ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและต่อยอดการดำเนินงานสถานักเรียนให้เป็นอย่างต่อเนื่องโดยให้สถานศึกษาในสังกัดศึกษารายละเอียดคู่มือแนวทางการปฏิบัติงานสถานักเรียน ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2567 อย่างครบถ้วน จากข้อมูลในการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน งานสถานักเรียนที่ผ่านมา ที่ได้ดำเนินงานอย่างต่อเนื่องพบว่า แม้จะมีโรงเรียนหลายแห่งและหลายระดับประสบผลสำเร็จ ทางด้านกิจกรรมสถานักเรียนไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนต้นแบบระดับชาติหรือระดับงานศิลปหัตถกรรมนักเรียนระดับชาติก็ตาม พบว่ายังมีปัญหาและอุปสรรคหลายอย่างเช่น กระบวนการประกวดและแข่งขัน หลักเกณฑ์และวิธีการประกวดและแข่งขัน การส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมสถานักเรียน และอื่น ๆ ยังมีการดำเนินงานที่อาจยังไม่เป็นไป ตามรูปแบบที่กำหนด (Bureau of Student Activities,2015)

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 เป็นสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนในระดับอนุบาลจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ยังมีจุดด้อยในการดำเนินงานสถานักเรียนของโรงเรียน ซึ่งจะต้องดำเนินการปรับปรุงพัฒนาและแก้ไขให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ เพื่อจะได้ส่งเสริมกิจกรรม สถานักเรียนให้สามารถนำไปสู่การปฏิบัติที่แท้จริงและส่งผลต่อการพัฒนาสังคมไทย (Office of the Basic Education Commission,2022)

จากข้อมูลดังกล่าวผู้ศึกษาในฐานะครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมสถานักเรียนในโรงเรียน จึงมีความสนใจศึกษาการดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียนในโรงเรียนเพื่อเป็นข้อมูล สารสนเทศให้แก่โรงเรียนที่มีความสนใจจะจัดกิจกรรมสถานักเรียนในโรงเรียน เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติที่สามารถดำเนินกิจกรรมสถานักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งเป็นการส่งเสริมและพัฒนาความเข้มแข็งของสถานักเรียนให้นักเรียนได้รับรู้ระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ความเป็นผู้นำ ความเป็นพลเมืองและการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ตลอดจนเพื่อเป็นแนวทางพัฒนาการดำเนินงานสำหรับโรงเรียนในสังกัด ในการพัฒนาสถานักเรียนให้เกิดความเข้มแข็งและต่อเนื่องในโอกาสต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่งและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้ศึกษาได้ศึกษาขอบข่ายและภาระงานการดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียนในโรงเรียน มีขอบเขตเนื้อหาตามแนวคิดการจัดกิจกรรมสถานักเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2567 ประกอบด้วย 7 ด้านได้แก่ 1. กิจกรรมที่มาของสถานักเรียน 2. กิจกรรมโครงสร้างสถานักเรียน 3. กิจกรรมการประชุมสถานักเรียน 4. กิจกรรมเครือข่ายสถานักเรียนและการมีส่วนร่วม 5. กิจกรรมการบูรณาการกิจกรรมสถานักเรียนกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ 6. กิจกรรมการเสนอโครงการ/กิจกรรม 7. กิจกรรมการประเมินกิจกรรมสถานักเรียน

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 75 คน ครูที่รับผิดชอบกิจกรรมสถานักเรียน 75 คน รวม 150 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาในครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่รับผิดชอบกิจกรรมสถานักเรียน กำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan (Silpcharu, T.2020) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 105 คน

ขอบเขตด้านพื้นที่

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 1

ขอบเขตด้านเวลา

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพ ในระหว่างเดือน มิถุนายน ถึง กรกฎาคม 2568

ทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาและเปรียบเทียบการดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้าและรวบรวมหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. **กิจกรรมสถานักเรียน** หมายถึง กิจกรรมที่สามารถพัฒนาพฤติกรรมและคุณลักษณะประชาธิปไตยให้กับนักเรียนได้สถานักเรียน เป็นการจำลองการทำงานจากระบบสภาผู้แทนราษฎร นำมาสู่การปฏิบัติจริงในโรงเรียน เพื่อเป็นการฝึกฝนให้นักเรียนได้รู้จักการบริหารงานตาม ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2. **ขอบข่ายแนวทางการดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียน ตามแนวทางในการพัฒนากิจกรรมสถานักเรียนในโรงเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Office of the Basic Education Commission, 2015)**

2.1 กิจกรรมที่มาของสถานักเรียน หมายถึง วิธีการและขั้นตอนการกำหนดที่มาของสถานักเรียน

2.2 กิจกรรมโครงสร้างสถานักเรียน หมายถึง การกำหนดบทบาทหน้าที่และการแต่งตั้งสถานักเรียนที่เป็นผู้นำในการปฏิบัติกิจกรรมในโรงเรียนให้เป็นไปตามข้อบังคับ/รัฐธรรมนูญว่าด้วยสถานักเรียนของโรงเรียน โดยมีโครงสร้างการบริหารงานสถานักเรียน แต่งตั้งครูปรึกษาและจัดทำคู่มือการดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียนตามแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2567

2.3 กิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุม หมายถึง กิจกรรมที่ทำให้บุคลากรในองค์กรเกิดความเข้าใจตรงกันเปิดโอกาสให้สมาชิกได้แสดงออกทางความคิดเห็นโดยมีขั้นตอนการประชุมคณะกรรมการสภาดังนี้ 1. ขั้นก่อนการประชุม 2. ขั้นการประชุม 3. ขั้นหลังการประชุม

2.4 กิจกรรมการสร้างเครือข่ายหรือการมีส่วนร่วม หมายถึง การขยายตัวขององค์กรในการทำงานร่วมกันอย่างมีระบบและ เป็นการช่วยเหลือกันในการแก้ปัญหา พัฒนาอย่างเป็นกระบวนการ โดยมี องค์ประกอบของเครือข่าย ดังนี้ 1. มีสมาชิกองค์กรต่าง ๆ มารวมกัน 2. มีวัตถุประสงค์ร่วมกัน 3. มีการติดต่อสื่อสารระหว่างสมาชิกทั้งภายในและภายนอก 4. มีกิจกรรมร่วมกัน และมีตัวกลางเป็นหลักในการประสานงาน 5. มีการระดมทรัพยากรร่วมกัน 6. มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล และแสดงความคิดเห็น

2.5 กิจกรรมการประชุมสถานักเรียน หมายถึง กิจกรรมที่ทำให้บุคลากรในองค์กรเกิดความเข้าใจที่ตรงกันเปิดโอกาส ให้สมาชิกได้แสดงความคิดเห็นวิธีการแก้ปัญหาต่างๆจากสมาชิกอย่างทั่วถึงโดยมีขั้นตอนการประชุมคณะกรรมการสถานักเรียนดังนี้ 1) ก่อนการประชุม 2) การประชุม 3) หลังการประชุม

2.6 กิจกรรมบูรณาการกิจกรรมสถานักเรียนเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้ หมายถึง การจัดการเรียนรู้บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้กับกิจกรรม สถานักเรียน โรงเรียนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาแบบบูรณาการกิจกรรมสถานักเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สนับสนุนให้ครูจัดการเรียนรู้บูรณาการสาระการเรียนรู้ของกิจกรรมสถานักเรียน มีตารางเรียนที่เอื้อต่อการบูรณาการสาระการเรียนรู้ของกิจกรรมสถานักเรียน การนิเทศติดตาม รายงานวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของกิจกรรมสถานักเรียน

2.7 กิจกรรมการประเมินผลภารกิจกิจกรรมสถานักเรียน หมายถึง การรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำผลมาใช้เป็นแนวทางกำหนดวิธีพัฒนางาน ซึ่งรูปแบบการประเมินจะต้องสอดคล้องกับการดำเนินกิจกรรม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed Methods) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 2 ประเภท ดังรายละเอียดดังนี้

1. **ข้อมูลเชิงปริมาณ** เป็นแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับสถานภาพทางตำแหน่งและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแนวตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบบสอบถามการดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 มีค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ ระหว่าง .60 – 1.00 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .968

สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ 1) หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยการคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) 2) หาค่าหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient) ของ Cronbach

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ 1) การทดสอบค่าที (t-test) 2) สถิติเอฟ (F-test) โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance: ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างจึงทำการทดสอบรายคู่โดยวิธีการของเชฟเพ่

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1

การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล โดยวิธีการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Inductive Method) เรียบเรียงในรูปของข้อความ โดยการจัดกลุ่มประเด็น (Grouping) และนำเสนอเป็นข้อมูลเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ กิจกรรมที่มาของสถานักเรียน

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน

Table 1 Mean and Standard Deviation of Student Council Activity Implementation in Opportunity Expansion Schools under Surin Primary Educational Service Area Office 1

การดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียนในโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา	n=105			
	\bar{x}	แปลผล	S.D.	แปลผล
1. กิจกรรมที่มาของสถานักเรียน	4.57	มากที่สุด	0.53	ต่ำ
2. กิจกรรมโครงสร้างสถานักเรียน	4.43	มาก	0.53	ต่ำ
3. กิจกรรมการประชุมสถานักเรียน	4.24	มาก	0.61	ต่ำ
4. กิจกรรมเครือข่ายสถานักเรียน และการมีส่วนร่วม	4.46	มาก	0.49	ต่ำมาก
5. กิจกรรมการบูรณาการกิจกรรมสถานักเรียนกับกลุ่มสาระการเรียนรู้	4.55	มากที่สุด	0.44	ต่ำมาก
6. กิจกรรมการเสนอโครงการ/กิจกรรม	4.45	มาก	0.51	ต่ำ
7. กิจกรรมการประเมินกิจกรรมสถานักเรียน	4.46	มาก	0.45	ต่ำมาก
รวม	4.54	มากที่สุด	0.34	ต่ำมาก

จากตารางที่ 1 พบว่า การดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.54$, S.D.= 0.34) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กิจกรรมที่มาของสถานักเรียน

วัตถุประสงค์ที่ 2 เปรียบเทียบการดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำแนกตามสถานภาพทางตำแหน่งและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำแนกตามสถานภาพทางตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยรวมและรายด้าน

Table 2 Comparison Results of Student Council Activities in Opportunity Expansion Schools under the Surin Primary Educational Service Area Office 1, Classified by the Respondents' Positional Status, Overall and by Individual Aspect.

การดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียน ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.
1. กิจกรรมที่มาของสถานักเรียน	4.60	0.47	4.56	0.56	4.57	0.53
2. กิจกรรมโครงสร้างสถานักเรียน	4.40	0.48	4.44	0.55	4.43	0.53
3. กิจกรรมการประชุมสถานักเรียน	4.12	0.70	4.29	0.56	4.24	0.61
4. กิจกรรมเครือข่ายสถานักเรียนและการมีส่วนร่วม	4.43	0.44	4.47	0.51	4.46	0.49
5. กิจกรรมการบูรณาการกิจกรรมสถานักเรียนกับ กลุ่มสาระการเรียนรู้	4.48	0.46	4.59	0.42	4.55	0.44
6. กิจกรรมการเสนอโครงการ/กิจกรรม	4.48	0.42	4.44	0.55	4.45	0.51
7. กิจกรรมการประเมินกิจกรรมสถานักเรียน	4.37	0.51	4.50	0.42	4.46	0.45
เฉลี่ย	4.46	0.35	4.57	0.33	4.54	0.34

จากตารางที่ 2 พบว่า การดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำแนกตามสถานภาพทางตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบการดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยรวมและรายด้าน

Table 3 The comparison of Student Council operations in Opportunity Expansion Schools under the Surin Primary Educational Service Area Office 1, classified by the respondents' work experience, both overall and by individual aspect.

การดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียน ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1. กิจกรรมที่มาของสถานักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	0.31	2	.159	.545	.581
	ภายในกลุ่ม	29.65	102	.291		
	รวม	29.97	104			
2. กิจกรรมโครงสร้างสถานักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	.126	2	.063	.219	.803

	ภายในกลุ่ม	29.29	102	.287		
	รวม	29.42	104			
3. กิจกรรมการประชุมสถานักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2.84	2	1.42	3.901	.023*
	ภายในกลุ่ม	37.13	102	.364		
	รวม	39.97	104			
4. กิจกรรมเครือข่ายสถานักเรียนและ การมีส่วนร่วม	ระหว่างกลุ่ม	.717	2	.359	1.488	.231
	ภายในกลุ่ม	24.58	102	.241		
	รวม	25.30	104			
5. กิจกรรมการบูรณาการกิจกรรม สถานักเรียนกับกลุ่มสาระการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	.572	2	.286	1.492	.230
	ภายในกลุ่ม	19.56	102	.192		
	รวม	20.13	104			
6. กิจกรรมการเสนอโครงการ/กิจกรรม	ระหว่างกลุ่ม	0.941	2	.471	1.803	.170
	ภายในกลุ่ม	26.61	102	.261		
	รวม	27.56	104			
7. กิจกรรมการประเมินกิจกรรมสถานักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	1.47	2	.738	3.682	0.29*
	ภายในกลุ่ม	20.45	102	.201		
	รวม	21.93	104			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	.316	2	.158	1.338	.267
	ภายในกลุ่ม	12.03	102	.118		
	รวม	12.34	104			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 เมื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านกิจกรรมการประชุมสถานักเรียนและด้านกิจกรรมการประเมินกิจกรรมสถานักเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีแอลเอสดี ผลปรากฏดังตารางที่ 4 และ 5

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบการดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านการประชุมสถานักเรียนตามวิธีแอลเอสดี

Table 4 A Comparison of Student Council Operations in Opportunity Expansion Schools under the Surin Primary Educational Service Area Office 1, Classified by the Respondents' Work Experience: An Analysis of the 'Student Council Meetings' Aspect using the LSD

ประสบการณ์ในการทำงาน	\bar{x}	น้อยกว่า 5 ปี	5 - 10 ปี	10 ปีขึ้นไป
		3.91	4.29	4.33
น้อยกว่า 5 ปี	3.91	-	-.38*	-.41*
5 - 10 ปี	4.29		-	.04
10 ปีขึ้นไป	4.33			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 พบว่า การดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านกิจกรรมการประชุมสถานักเรียน พบว่าประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี มีความแตกต่างกับประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี และแตกต่างกับประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบการดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านกิจกรรมการประเมินกิจกรรมสถานักเรียนตามวิธีแอลเอสดี

Table 5 A Comparison of Student Council Operations in Opportunity Expansion Schools under the Surin Primary Educational Service Area Office 1, Classified by the Respondents' Work Experience: A Post-hoc Analysis of Student Council Activity Evaluation using the LSD

ประสบการณ์ในการทำงาน	\bar{x}	น้อยกว่า 5 ปี	5 - 10 ปี	10 ปีขึ้นไป
		4.43	4.53	4.54
น้อยกว่า 5 ปี	4.43	-	-.200	-.30*
5 - 10 ปี	4.53		-	-.10
10 ปีขึ้นไป	4.54			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านกิจกรรมการประเมินกิจกรรมสถานักเรียน พบว่าประสบการณ์ในการทำงาน น้อยกว่า 5 ปี กับประสบการณ์ทำงาน 10 ปีขึ้นไป พบว่าแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วัตถุประสงค์ที่ 3 แนวทางการดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 พบว่า 1) กิจกรรมที่มาของสถานักเรียน โรงเรียนสนับสนุนให้นักเรียนสมัครและรับเลือกตั้งประธาน/คณะกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติให้สอดคล้องกับระเบียบ จัดการเลือกตั้งอย่างโปร่งใส เปิดโอกาสให้นักเรียนใช้สิทธิอย่างมีส่วนร่วม 2) กิจกรรมโครงสร้างสถานักเรียน มีโครงสร้างและธรรมนูญ/ระเบียบที่ชัดเจน กำหนดบทบาทหน้าที่ และที่มาของสมาชิกอย่างเป็นระบบ โครงสร้างเรียบง่ายแต่ครอบคลุมตำแหน่งสำคัญ พร้อมมีครูที่ปรึกษากำกับดูแล 3) กิจกรรมการประชุมสถานักเรียน กำหนดระเบียบวาระชัดเจน พร้อมเอกสารล่วงหน้า ส่งเสริมการมีส่วนร่วม การแสดงความคิดเห็น และการลงมติที่โปร่งใส มีการบันทึกผลประเมิน และพัฒนาการประชุมอย่างต่อเนื่อง 4) กิจกรรมเครือข่ายสถานักเรียนและการมีส่วนร่วม การสร้างความร่วมมือและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างโรงเรียน ใช้เทคโนโลยีและสื่อออนไลน์ในการประสานงาน ส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมทั้งในและนอกโรงเรียน เพื่อพัฒนาผู้นำและความรับผิดชอบ 5) กิจกรรมการบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ ผู้บริหารและครูสนับสนุนการบูรณาการกิจกรรมกับการเรียนการสอน ส่งเสริมทักษะการสื่อสาร การวิเคราะห์ การจัดการงบประมาณ และการใช้เทคโนโลยี เชื่อมโยงกับการปลูกฝังค่านิยมประชาธิปไตย สิทธิมนุษยชน และความรับผิดชอบต่อสังคม 6) กิจกรรมการเสนอโครงการ/กิจกรรม โครงการต้องสอดคล้องกับเป้าหมายการ

พัฒนานักเรียนและประชาธิปไตย มีการสำรวจปัญหาและความต้องการก่อนจัดทำ เสนอผ่านคณะกรรมการ ครูที่ปรึกษา และผู้บริหาร พร้อมแผนงานและงบประมาณชัดเจน 7) กิจกรรมการประเมินผลการจัดกิจกรรม ประเมินต่อเนื่องทุกช่วงเวลา ด้วยเครื่องมือที่หลากหลาย (สอบถาม สังเกต สัมภาษณ์) เน้นการมีส่วนร่วมจากนักเรียน ครู และผู้เกี่ยวข้อง ใช้ผลประเมินพัฒนากิจกรรมและเชื่อมโยงกับการประเมินภาพรวมของโรงเรียน

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัย **วัตถุประสงค์ที่ 1** พบว่า การดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจาก สังคมปัจจุบันทุกภาคส่วน มีความสำคัญในการสร้างประชาธิปไตย โดยโรงเรียนปลูกฝังเยาวชนผ่านกิจกรรมสถานักเรียนที่มีนโยบายชัดเจน สนับสนุนต่อเนื่อง และกำหนดบทบาทหน้าที่เป็นรูปธรรม ส่งเสริมการมีส่วนร่วม ความรับผิดชอบและคุณภาพการดำเนินงานสอดคล้องกับงานวิจัยของ Wongnakee,W and Thammathatsanon, S. (2020) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่พึงประสงค์การบริหารการจัดกิจกรรมสถานักเรียนในโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด แนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนในโรงเรียน ประกอบด้วย 7 กิจกรรม 58 แนวทาง ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนในโรงเรียน พบว่า โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มากที่สุด และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ Samroeng, C.(2017) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมการบริหารงานสถานักเรียนที่มีประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ในจังหวัดขอนแก่นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศาภาพการบริหารงานสถานักเรียน และนำเสนอแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานสถานักเรียนที่มีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยพบว่าค่าเฉลี่ยรวมของสภาพที่พึงประสงค์มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ Bureau of Religious and Cultural Development Policy and Planning (2024) กล่าวว่า การจัดตั้งสถานักเรียน มีวัตถุประสงค์คือเพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนผ่านกระบวนการประชาธิปไตย ซึ่งเป็นการดำเนินการดำเนินงานและเป็นวัฒนธรรมที่ใช้สำหรับการอยู่ร่วมกันในโรงเรียน เป็นการฝึกให้นักเรียนได้คุ้นเคยกับบรรยากาศของการปกครองแบบ ประชาธิปไตย

ผลจากการวิจัย**วัตถุประสงค์ที่ 2** พบว่า ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 1) จำแนกตามตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยรวมไม่แตกต่างกัน เนื่องจาก เป็นผลจากโครงสร้างและการดำเนินงานที่เน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ทำให้การจัดกิจกรรมสถานักเรียนมีเอกภาพ ทุกฝ่ายเข้าใจบทบาทร่วมกัน ส่งเสริมความต่อเนื่องและความยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Khieocham,N. (2015) ได้ศึกษาเรื่องแนวปฏิบัติการสร้างความเข้มแข็งสถานักเรียน โดยยึดหลักการจัดการศึกษาเชิงพิพัฒนาการนิยมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูที่ปรึกษาสถานักเรียนทุกคน มีความพึงพอใจอย่างมากกับแนวปฏิบัติผู้บริหารโรงเรียนและครูที่ปรึกษาสถานักเรียนสามารถเห็นได้อย่างชัดเจน ถึงผลประโยชน์และผลเชิงบวกในด้านการจัดการทั้งในและนอกห้องเรียนจากการดำเนินการตามแนวปฏิบัตินี้ คล้ายคลึงกับงานวิจัยของ Srisuk,T. and Kaeochinda,S. (2024) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บึงกาฬ ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็น

เกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี ระดับการศึกษา และขนาดของสถานศึกษา พบว่าโดยรวมและในแต่ละด้านไม่มีความแตกต่างกัน

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 แนวทางการดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1) ด้านกิจกรรมที่มาของสถานักเรียน แนวทางการดำเนินงานส่งเสริมให้นักเรียนสมัครและเลือกตั้งสถานักเรียนตามระเบียบโรงเรียน มีคำสั่งแต่งตั้งชัดเจน เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมอย่างโปร่งใส โดยยึดแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Wongnakaew, W and Thammathatsananon, S.(2020) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารกิจการสถานักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 มีแนวทางว่า การบริหารสถานักเรียนที่มีประสิทธิภาพต้องยึดแนวทางของ สพฐ. และศึกษาต่อมีโรงเรียนต้นแบบสถานักเรียน เพื่อพัฒนากิจกรรมอย่างเป็นระบบ 2) ด้านกิจกรรมโครงสร้างสถานักเรียน แนวทางการดำเนินงาน มีโครงสร้างที่ชัดเจน มีการจัดทำธรรมนูญหรือระเบียบโรงเรียนเป็นหลักเกณฑ์ กำหนดบทบาทหน้าที่และที่มาของสมาชิกอย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับ OBEC. (2015) การกำหนดขอบข่ายแนวทางการปฏิบัติกิจกรรม สถานักเรียนที่ผู้บริหารและครูจำเป็นต้องดำเนินการจัดให้สถานักเรียน 3) ด้านกิจกรรมการประชุมสถานักเรียน แนวทางการดำเนินงานควรกำหนดโครงสร้างการประชุมให้ชัดเจน เตรียมเอกสารล่วงหน้า มีผู้บริหารและครูสนับสนุนอำนวยความสะดวก ส่งเสริมการแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี การลงมติโปร่งใส บันทึกและประเมินผลการประชุมอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Bunraksa, B. Asanok, M.(2022) มีแนวทางการจัดกิจกรรมทักษะการประชุมควรจัดทำคู่มือหรือแนวทางปฏิบัติด้านการประชุม ทักษะการประชุมสถานักเรียน อบรมให้ความรู้แก่ครูและนักเรียนให้มีความรู้ความเข้าใจทักษะการประชุมตามรูปแบบ 4) ด้านกิจกรรมเครือข่ายสถานักเรียนและการมีส่วนร่วม แนวทางการดำเนินงานควรส่งเสริมความร่วมมือและการแลกเปลี่ยนระหว่างโรงเรียน พัฒนาภาวะผู้นำและการมีส่วนร่วมทุกระดับ ใช้เทคโนโลยีสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมประเมินผลและสนับสนุนกิจกรรมต้นแบบเพื่อสร้างแรงจูงใจและความยั่งยืนของเครือข่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของ Bunraksa, B. Asanok, M.(2022) มีแนวทางการบริหารกิจการสถานักเรียนกิจกรรมการสร้างเครือข่าย จำนวน 5 แนวทาง สรุปได้ว่า สร้างข้อตกลงเบื้องต้น โดยศึกษาวัตถุประสงค์ของ จัดทำแผนการดำเนินงานของเครือข่ายอย่างชัดเจน วิเคราะห์รายละเอียดการจัดกิจกรรม สร้างเครือข่าย นำเสนอเครือข่ายเพื่อพิจารณาและร่วมให้ความเห็นชอบ ครู มีการกำกับติดตามผลการดำเนินงานร่วมกับเครือข่าย สรุป และสะท้อนผลการพัฒนา 5) ด้านการบูรณาการกิจการสถานักเรียนกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ แนวทางการดำเนินงานคือผู้บริหารสนับสนุนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ส่งเสริมครูจัดกิจกรรมที่มีคุณภาพ สร้างแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาทักษะชีวิต ประชาธิปไตย ความรับผิดชอบต่อสังคม และการใช้เทคโนโลยีอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Lap-yen, S.(2023) ได้เสนอแนวทางในการสนับสนุน ส่งเสริมให้สถานักเรียนได้ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้โดยการบูรณาการสถานักเรียนกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ผ่านกิจกรรมเสริมหลักสูตรของทุกกลุ่มสาระ 6) ด้านการเสนอโครงการ/กิจกรรม แนวทางการดำเนินงานคือจัดทำโครงการสถานักเรียนให้สอดคล้องกับเป้าหมายและบริบทโรงเรียน โดยนักเรียนและครูมีส่วนร่วม กำหนดเป้าหมาย แผนงาน และผู้รับผิดชอบชัดเจน เพื่อเสริมความเป็นเจ้าของและความรับผิดชอบของนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Lap-yen, S.(2023) มีแนวทางการเสนอโครงการของสถานักเรียนว่า สนับสนุน ส่งเสริมให้สถานักเรียนโดยครูที่ปรึกษาควบคุมดูแล ให้เกิดการจัดทำโครงการขึ้นโดยมีการวิเคราะห์ปัญหาสาเหตุ ของการจัดทำโครงการ กำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมาย วิธีการดำเนินการนำเสนอของอนุมัติ

โครงการต่อผู้อำนวยการอย่างเป็นทางการเป็นขั้นตอน 7) ด้านกิจกรรมการประเมินผลการจัดกิจกรรมสถานักเรียน แนวทางการดำเนินงานคือประเมินผลอย่างต่อเนื่องด้วยเครื่องมือหลากหลาย โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม และนำผลประเมินไปพัฒนา กิจกรรมเชื่อมโยงกับการประเมินภาพรวมของโรงเรียน สอดคล้องกับ Office of the Basic Education Commission. (2015) ให้แนวทางรูปแบบการประเมินโครงการ/กิจกรรม ควรเลือกรูปแบบที่มีความหลากหลาย ไม่ควรใช้วิธีการเดียวกัน เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ/กิจกรรม

สรุปผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน ใช้ข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน จำนวน 105 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.968 และหาแนวทางการดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 มีกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 9 คน ได้มาโดยกำหนดคุณสมบัติด้านประสบการณ์การทำงานอย่างน้อยแตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต (1) จำแนกตามตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียนควรมุ่งส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของนักเรียนอย่างเป็นประชาธิปไตย ตั้งแต่การได้มาซึ่งสถานักเรียน โครงสร้าง การประชุม และการเสนอโครงการ โดยมีระบบ ระเบียบ และความโปร่งใสชัดเจนควบคู่กับการสนับสนุนจากผู้บริหารและครูที่ปรึกษา พร้อมบูรณาการกิจกรรมเข้ากับการเรียนการสอนและการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ใช้การประเมินผลอย่างต่อเนื่องเพื่อนำไปพัฒนากิจกรรมและเสริมสร้างคุณลักษณะผู้นำ ความรับผิดชอบ และค่านิยมประชาธิปไตยของนักเรียนอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า การดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ กิจกรรมที่มาจากของสถานักเรียน ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการ ดังนี้ สนับสนุนให้นักเรียนสมัครและรับเลือกตั้งประธาน/คณะกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติให้สอดคล้องกับระเบียบ จัดการเลือกตั้งอย่างโปร่งใส เปิดโอกาสให้นักเรียนใช้สิทธิอย่างมีส่วนร่วม

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า การเปรียบเทียบการดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 (1) จำแนกตามตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการ ดังนี้ การนำผลการประเมินวิเคราะห์ในการใช้ เพื่อวางแผนการดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียนในโรงเรียนในปีการศึกษาต่อไป

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่าควรมุ่งส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของนักเรียนอย่างเป็นประชาธิปไตย ตั้งแต่การได้มาซึ่งสถานักเรียน โครงสร้าง การประชุม และการเสนอโครงการ โดยมีระบบ ระเบียบ และความโปร่งใสชัดเจน ควบคู่กับการสนับสนุนจากผู้บริหารและครูที่ปรึกษา พร้อมบูรณาการกิจกรรมเข้ากับการเรียนการสอนและการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ใช้การประเมินผลอย่างต่อเนื่องเพื่อนำไปพัฒนากิจกรรมและเสริมสร้างคุณลักษณะผู้นำ ความรับผิดชอบ และค่านิยมประชาธิปไตยของนักเรียนอย่างยั่งยืน ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการ ดังนี้ ควรกำหนดนโยบายและสนับสนุนทรัพยากรอย่างเป็นระบบ พัฒนาศักยภาพผู้บริหาร ครู และนักเรียน พร้อมบูรณาการกิจกรรมสถานักเรียนกับการเรียนการสอน รวมทั้งกำกับ ติดตาม และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนและส่งเสริมค่านิยมประชาธิปไตยอย่างยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยนี้ได้ข้อค้นพบที่สำคัญ คือ การพัฒนาการดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียน สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างกว้างขวางมากขึ้น ผู้ศึกษาจึงมีแนวทางในการเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

1. ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1
2. ศึกษาแนวทางการส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1

องค์ความรู้ใหม่

ตำแหน่งและ
ประสบการณ์ทำงาน

ส่งผลต่อ

การดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียนใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. กิจกรรมที่มาของสถานักเรียน
2. กิจกรรมโครงสร้างสถานักเรียน
3. กิจกรรมการประชุมสถานักเรียน
4. กิจกรรมเครือข่ายสถานักเรียนและการมีส่วนร่วม
5. กิจกรรมการบูรณาการกิจกรรมสถานักเรียนกับกลุ่มสาระการเรียนรู้
6. กิจกรรมการเสนอโครงการ/กิจกรรม
7. กิจกรรมการประเมินกิจกรรมสถานักเรียน

ภาพที่ 1 การดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

Figure 1 Implementation of Student Council Activities in Basic Education Schools

การดำเนินงานกิจกรรมสภานักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเชื่อมโยงอย่างมีนัยสำคัญกับบทบาทของครูและผู้บริหาร โดยทั้งสองตำแหน่งถือเป็นกลไกขับเคลื่อนที่เปลี่ยนผ่านจากการเป็นเพียงกิจกรรมเสริมหลักสูตรไปสู่การพัฒนาภาวะผู้นำนักเรียนได้อย่างเป็นรูปธรรม

References

- Aksornsom, P. (2022). *The Development of a Student Council Administration Model for School Networks in Lamae District under the Chumphon Primary Educational Service Area Office 2*. Master's Thesis, Program in Educational Administration, Surattani Rajabhat University.
- Bunraksa, B., & Asanok, M. (Year). *Development of Guidelines for Student Council Activity Administration for Schools under the Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 3*. Master's Thesis, Master of Education (M.Ed.), Mahasarakham University.
- Chantharawong, K. (2018). *Development of a Manual for Student Council Administration Based on the Concept of Democratic Citizenship for Secondary School Students*. Master's Thesis, Program in Educational Administration, Faculty of Education, Chulalongkorn University.
- Office of the Basic Education Commission. (2013). *Policy of the Office of the Basic Education Commission*. Bangkok: Ministry of Education.
- Khaemmanee, T. (1993). *Helping Teachers Train Democracy for Children*. Bangkok: Chulalongkorn University Printing House.
- Khieocham, N. (2015). *Guidelines for Strengthening Student Councils Based on the Principles of Progressivism in Schools under the Phetchabun Primary Educational Service Area Office 2*. Doctoral Dissertation, Program in Educational Administration, Graduate School, Kasetsart University.
- Lapyen, S., & Mahasinphaisan, T. (2023). *Guidelines for Student Council Administration of Schools under the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 2*. Rajapruk University Journal of Humanities and Social Sciences, 9
- Ministry of Education. (2003). *National Education Act, B.E. 2542 (1999) and its Amendments B.E. 2545 (1999)*. Bangkok: Express Transportation Organization of Thailand.
- Office of the Basic Education Commission. (2010). *National Education Act, B.E. (1999) and its Amendments*. Bangkok: Ministry of Education.
- Office of the Basic Education Commission. (2020). *Policy of the Office of the Basic Education Commission*. Bangkok: Policy Research and Development Group, Bureau of Policy and Planning.

- Phokham, J. (2010). *Student Council Participation in Educational Management of Basic Education Schools under the Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area Office 2*. Master's Thesis, Program in Educational Administration, Graduate School, Ubon Ratchathani Rajabhat University.
- Samroeng, C. (2017). *Guidelines for Promoting Effective Student Council Administration in Schools under the Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 4*. Bangkok: Office of the Permanent Secretary, Ministry of Education.
- Sincharu, T. (2020). *Research and Statistical Data Analysis with SPSS and AMOS*. Bangkok: Business R&D Partnership.
- Surin Primary Educational Service Area Office 1. (2024). *Action Plan for Fiscal Year 2025*. Retrieved January 20, 2025, from <https://www.srn1.go.th/>
- Surin Primary Educational Service Area Office 1. (2024). *Annual Performance Report 2024*. Retrieved January 20, 2025, from <https://www.srn1.go.th> .
- Suwanpal, T. (2020). *Student Council Operating Models for Secondary Schools under the Office of the Basic Education Commission in Bangkok*. Master's Thesis, Program in Educational Administration, Faculty of Education, Burapha University.
- Wongnakae, W., & Thammathatsananon, S. (2020). *Guidelines for Student Council Activity Administration*.
- Paenphutyen, S. (2012). *Development of a Strategic Plan for Student Council Activity Operations*.